

เกษตรดีที่เหมาะสม

สำหรับกล้วยไข่

กรมวิชาการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เกษตรดีที่เหมาะสม
สำหรับ
กล้วยไข่

Good
Agricultural
Practice
(GAP)
for
Golden Banana

กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ISBN : 974-436-158-1
ลำดับที่ 27

คำนำ

ก ล้วยไข่ เป็นกล้วยที่มีผู้นิยมบริโภคกันทั่วไป โดยเฉพาะกล้วยไข่ที่สูงแล้ว เนื่องจากมีรสชาติดี ลักษณะการเรียงตัวของผลเป็นที่สะดุดตา ในปัจจุบันส่งออกจำหน่ายต่างประเทศมากขึ้น ตลาดที่สำคัญ คือ จีน และฮ่องกง เป็นพืชที่สามารถปลูกได้แทบทุกภาคของประเทศในพื้นที่ปลูกที่มีการจัดการการผลิตเพื่อให้ได้ทั้งปริมาณและผลผลิตตรงตามมาตรฐานคุณภาพ หรือได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ ปัญหาสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพของผลผลิตคือ การปนเปื้อนของสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพของผู้บริโภค ตลอดจนการปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อมในระยะยาว ดังนั้น กระบวนการผลิตจึงต้องมีการปฏิบัติอย่างถูกต้องและเหมาะสม

กรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบด้านการวิจัยและพัฒนาวิธีการผลิตพืชที่ถูกต้องและเหมาะสม ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำคำแนะนำเกษตรดีที่เหมาะสม สำหรับกล้วยไข่ (Good Agricultural Practice (GAP) for Golden Banana) ขึ้น เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีวิธีการผลิตกล้วยไข่ที่ถูกต้องและเหมาะสม ให้มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานปลอดภัยต่อผู้บริโภค ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม สามารถตรวจสอบแหล่งผลิตและเกษตรกรรมนำไปปฏิบัติได้

กรมวิชาการเกษตร ขอให้ท่านพิจารณาเอกสารนี้ทั้งเล่มโดยละเอียด ก่อนที่จะนำไปปฏิบัติ หากมีข้อสงสัยประการใดโปรดติดต่อสอบถามได้ที่ กรมวิชาการเกษตรโดยตรง

(นายสมศักดิ์ สิงทลกะ)

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

มีนาคม 2545

สารบัญ

เล่มที่ ๕ : สารบัญ

คำนำ

1

แหล่งปลูก

2

พันธุ์

2

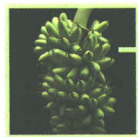
การปลูก

4

การดูแลรักษา

5

สัญลักษณ์และความสะอาด

6

ศัตรูของกล้วยไข่และการป้องกันกำจัด

11

คำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้อง
และเหมาะสม

12

การเก็บเกี่ยว

13

การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

13

การบันทึกข้อมูล

เกษตรที่ดีเหมาะสมสำหรับกล้วยไข่

Good Agricultural Practice (GAP) for Golden Banana

1. แหล่งปลูก

1.1 สภาพพื้นที่

- พื้นที่ดอน หรือพื้นที่ราบ ไม่มีน้ำท่วมขัง
- ความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 1,200 เมตร
- ใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ หรือคลองชลประทาน
- การคมนาคมสะดวก สามารถขนส่งผลผลิตได้รวดเร็ว

1.2 ลักษณะดิน

- ดินร่วน หรือดินร่วนเหนียว
- มีความอุดมสมบูรณ์สูง ระบายน้ำดี
- หน้าดินลึกมากกว่า 40 เซนติเมตร
- ระดับน้ำใต้ดินลึกมากกว่า 75 เซนติเมตร
- ค่าความเป็นกรดต่างของดินระหว่าง 5.0 - 7.0

1.3 สภาพภูมิอากาศ

- อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตประมาณ 25 - 35 องศาเซลเซียส
- ปริมาณน้ำฝนไม่น้อยกว่า 1,200 มิลลิเมตรต่อปี
- ไม่มีลมแรงพัดผ่านเป็นประจำ เพื่อหลีกเลี่ยงใบฉีกขาดหรือต้นล้ม
- มีแสงแดดจัด

กล้วยไข่กำแพงเพชร

1.4 แหล่งน้ำ

- มีน้ำเพียงพอสำหรับใช้ตลอดฤดูปลูก
- เป็นแหล่งน้ำสะอาด ปราศจากสารอินทรีย์ และ สารอนินทรีย์ที่มีพิษปนเปื้อน
- ค่าความเป็นกรดต่างของน้ำระหว่าง 5.0 - 9.0

2. พันธุ์

2.1 พันธุ์ที่นิยมปลูก

● กล้วยไข่ ซึ่งนิยมปลูกมากในเขตจังหวัดกำแพงเพชร นครสวรรค์ ตาก สุโขทัย และเพชรบุรี มีลักษณะประจำพันธุ์คือ ลำต้น สีเขียวออกเหลือง ใบตั้ง ไม่มีนวล ร่องก้านใบเปิดและขอบก้านใบขยาย ออก ฐานแผ่นใบทั้งสองด้านแหลม ผลแก่ที่โตเต็มที่ (ระยะเริ่ม รับประทานแต่ไม่สุกงอม) มีรูปร่างโค้งเล็กน้อย ปลายผลทู่ มีส่วนฐาน ของก้านเกสรเพศเมียยื่นออกมาและเมื่อตัดผลตามขวางมีรูปร่างเกือบกลม

3. การปลูก

3.1 การเตรียมดิน

- วิเคราะห์ดิน เพื่อประเมินค่าความอุดมสมบูรณ์ของ ธาตุอาหารพืชในดิน และความเป็นกรดต่างของดิน ปรับสภาพดินตาม คำแนะนำก่อนปลูก
- ไถพรวน ตากดินทิ้งไว้ 1 เดือน เพื่อลดการระบาดของ ของศัตรูพืช คราดเก็บเศษวัชพืชออกจากแปลง

3.2 ฤดูปลูก

- ในเขตภาคเหนือตอนล่างปลูกเดือนกันยายน- พฤศจิกายน เพื่อหลีกเลี่ยงผลผลิตด้อยคุณภาพ กล้วยผลเล็ก ก้านเครือ แห้งและหักล้ม เนื่องจากกล้วยขาดน้ำ และประสภาวะอุณหภูมิสูง ในช่วงการพัฒนาของผล
- ในท้องที่ที่มีสภาพภูมิอากาศต่างไป กำหนดฤดูปลูก โดยให้มีช่วงเวลาดังปลูกประมาณ 7 - 8 เดือน เพื่อหลีกเลี่ยงภาวะ การขาดน้ำและอุณหภูมิสูงในช่วงการพัฒนาของผล

3.3 วิธีการปลูก

- ใช้หน่อพันธุ์ที่สมบูรณ์ในระยะที่มีใบแคบ ลำต้นสูง 30 - 50 เซนติเมตร
- ระยะปลูกระหว่างแถวและต้น 2x2 เมตร หรือ 2.5x2.5 เมตร
- ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 เซนติเมตร

ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 เซนติเมตร
รองก้นหลุมด้วยดินผสมกับปุ๋ยคอก

- รองก้นหลุมด้วยดินผสมกับปุ๋ยคอกที่ย่อยสลายดีแล้ว อัตรา 5 กิโลกรัมต่อหลุม โดยสูงจากก้นหลุมประมาณ 1 ใน 3 ของหลุม หากต้องการไว้ต่อ 2 - 3 ปี ควรเพิ่มหินฟอสเฟตอัตรา 100 - 200 กรัมต่อหลุม
- วางหน่อพันธุ์ที่ก้นหลุมให้ลึกประมาณ 25 เซนติเมตร โดยจัดวางหน่อพันธุ์ ให้ด้านที่ติดต้นแม่อยู่ในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้มีการออกดอกไปในทิศทางเดียวกัน สะดวกในการปฏิบัติดูแลรักษา

ใช้หน่อพันธุ์ใบแคบ ลำต้นสูง 25 - 30 เซนติเมตร

- กลบดินที่หล่นลงในหลุม กดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น และคลุมด้วยฟางข้าว หรือหญ้าแห้ง
- รดน้ำให้ชุ่ม

กลบดินที่หล่นลงในหลุม กดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น

4. การดูแลรักษา

4.1 การให้น้ำ

- ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ 1 ครั้ง เช่น ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักก่อนปลูก อัตรา 3 - 5 กิโลกรัมต่อหลุม ใส่ปุ๋ยเคมี 4 ครั้ง
- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 และ 2 หลังจากปลูก 1 เดือน และ 3 เดือน เป็นระยะที่กล้วยมีการเจริญเติบโตทางลำต้น ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 20-10-10 หรือ 15-15-15 อัตรา 125 - 250 กรัมต่อต้นต่อครั้ง
- ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 หลังจากปลูก 5 เดือน และ 7 เดือน เป็นระยะที่กล้วยเริ่มให้ผลผลิต ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 12-12-24 หรือ 14-14-21 อัตรา 125 - 250 กรัมต่อต้นต่อครั้ง
- ปุ๋ยเคมี ใส่โดยโรยห่างต้นประมาณ 30 เซนติเมตร หรือใส่ในหลุมลึกประมาณ 10 เซนติเมตร 4 ด้าน แล้วพรวนดินกลบ

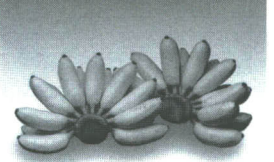
4.2 การให้น้ำ

- ในฤดูฝน เมื่อฝนทิ้งช่วง สังเกตหน้าดินแห้งและเริ่มแตก ควรรีบให้น้ำ
- ในฤดูแล้ง เริ่มให้น้ำตั้งแต่หมดฝน ประมาณปลายเดือนมกราคม - พฤษภาคม
- วิธีการให้น้ำ ชาวสวนนิยมปล่อยให้ น้ำไหลเข้าไปในแปลงย่อยเป็นแปลงๆ เมื่อดินมีความชุ่มชื้นดีแล้วจึงให้กับแปลงอื่นต่อไป
- ปริมาณน้ำที่ให้ สังเกตดินในแปลงเปียกชื้น และเล็กน้อย จึงหยุดให้

4.3 การตัดแต่งและการดูแลต้นกล้วย

- หลังปลูกกล้วย 1 เดือน พรวนดินเพื่อให้ดินโปร่งเก็บความชื้นได้มากและตายหญ้าสม่ำเสมอ
- การพูนโคน ในขณะที่ตายหญ้าและพรวนดิน โยกดินเข้าหากอกล้วย ช่วยลดปัญหาการโคนล้มของต้นกล้วยและป้องกันรากของหน่อตาม โดยเฉพาะกล้วยตอที่เกิดจากหน่อตามปีที่ 2 และปีที่ 3
- การแต่งหน่อ หลังจากปลูกกล้วยประมาณ 5 เดือน แต่งหน่อตามเพื่อให้ต้นแม่มีความสมบูรณ์โดยใช้มีดยาวปลายขอ เรียกว่า “มีดขอ” ปาดเป็นรอยเฉียงตัดขวางลำต้นเอียงทำมุม 45 องศากับลำต้น โดยรอยปาดด้านล่างอยู่สูงจากโคนต้น ประมาณ 10 - 15 เซนติเมตร หลังจากนั้นประมาณ 20 - 30 วัน ทำการปาดหน่อครั้งที่ 2 ให้รอยปาดอยู่ทิศทางตรงข้ามกับรอยปาดครั้งแรกและให้รอยปาดมุมล่างสุดอยู่สูงจากโคนต้นประมาณ 20 - 25 เซนติเมตร ทำการแต่งหน่อเช่นนี้ต่อไปจนกว่าถึงเวลาที่เหมาะสม จะปล่อยให้หน่อให้เจริญเติบโตเป็นต้นกล้วย หรืออาจขุดหน่อไว้สำหรับปลูกใหม่ หรือขายต่อไป

แต่งหน่อโดยใช้มีดขอ

ปาดเป็นรอยเฉียงตัดขวางลำต้น

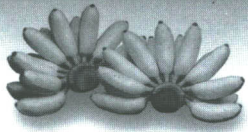
หลังแต่งหน่อ จะปล่อยหน่อให้เจริญเติบโตเป็นต้นกล้วย หรืออาจขุดหน่อไว้ สำหรับปลูกใหม่หรือขายต่อไป

- การตัดใบและลอกกาบใบที่เป็นโรค ในระยะเจริญเติบโต ตัดใบเหลือต้นละ 12 ใบ ภายหลังกล้วยตกเครือแล้วตัดใบเหลือต้นละ 9 ใบ เพื่อไม่ให้ต้นโคนล้มโดยตัดชิดลำต้น ตัดใบที่เหลืองหรือแห้ง พร้อมกับลอกกาบใบที่เป็นโรคออก ซึ่งทำเฉพาะฤดูฝนไม่ลอกกาบในฤดูแล้งเพราะทำให้ต้นกล้วยสูญเสียความชื้น
- การค้ำเครือ เมื่อกล้วยตกเครือจะมีน้ำหนักมาก ป้องกันลำต้นหักล้มโดยการใช้ไม้หลักยาวตามความสูงของลำต้นปักลงดินให้แน่นและแนบชิดกับลำต้นมากที่สุดในทิศทางตรงข้ามกับเครือกล้วยผูกยึดลำต้นด้วยเชือกกล้วยหรือเชือกฟางกับไม้หลัก ช่วงลำต้น และคอเครือ ถ้าใช้ไม้รวกสำหรับค้ำเครือควรแช่น้ำ 15 - 20 วัน และตากแดดให้แห้งก่อนใช้
- การตัดปลี กล้วยไซ้ที่มีการเจริญเติบโตและสมบูรณ์ หลังจากปลูก 7 - 8 เดือนจะแทงปลี หากต้นไม่สมบูรณ์จะแทงปลีช้า ระยะเวลาแทงปลีจนถึงคล้อยตัวลงมาสู่ประมาณ 7 วัน ปลีจึงบาน ระยะเวลาที่ปลีเริ่มบานหวีแรกจนหวีสุดท้ายประมาณ 7 วัน จึงตัดปลีทิ้ง

5. สุขลักษณะและความสะอาด

- ควรทำความสะอาดแปลงอยู่เสมอ กำจัดวัชพืช ต้นกล้วยที่ตัดเครือแล้วต้องตัดต้นแล้วนำไปทำลายนอกแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งขยายพันธุ์ของด้วงวงกล้วย
- เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ หลังใช้งานแล้ว ทำความสะอาด ดูแล และซ่อมบำรุงให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยพร้อมใช้งาน
- เก็บสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช และปุ๋ยเคมีในที่ปลอดภัย และใส่กุญแจ

6. ศัตรูของกล้วยไข่และการป้องกันกำจัด

6.1 โรคที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

6.1.1 โรคใบลาย

สาเหตุ เชื้อรา

ลักษณะอาการ เชื้อราเข้าทำลายใบกล้วย ตั้งแต่อายุ 2 - 3 เดือน จะเห็นอาการด้านบนของใบล่างมีลักษณะเป็นปื้นหรือแถบสีส้มปนน้ำตาล ส่วนด้านใต้ใบพบกลุ่มเส้นใยและสปอร์จำนวนมาก ต่อมาใบที่เป็นโรคเปลี่ยนเป็นสีสนิมทั้งใบ และแห้งเป็นสีน้ำตาล

ช่วงเวลาระบาด ช่วงฝนตกชุก

การป้องกันกำจัด

- ตัดแต่งใบกล้วยให้มีจำนวนใบต่อต้นที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้มีใบแน่นทึบ เกิดความชื้นสูง ซึ่งเหมาะสมกับการระบาดของโรค

- ใบที่เป็นโรคควรตัดออก นำไปนอกแปลงปลูกและเผาทำลายเมื่อแห้ง

- ช่วงที่มีการระบาดของโรคในแหล่งปลูกที่เคยมีการระบาดของโรครุนแรง ควรป้องกันกำจัด ตามคำแนะนำในตารางที่ 1

6.1.2 โรคผลจุด/จุดกระบนผล

สาเหตุ เชื้อราหลายชนิด

ลักษณะอาการ เริ่มเป็นจุดขนาดปลายเข็มหมุดบนผลกล้วยไข่ มักพบอาการบนผลอ่อนหลังตัดปลีแล้ว เมื่อผลกล้วยเริ่มแก่ จุดเหล่านี้จะมีเชื้อราเข้าทำลายทำให้เป็นแผลลักษณะต่างๆ กัน เช่น จุดแผลสะเก็ดนูน จุดสีน้ำตาลแดง เป็นต้น

ช่วงเวลาระบาด ช่วงฝนตกชุก

การป้องกันกำจัด

- ในช่วงปลีเปิดจนตัดปลี ควรพ่นสารป้องกันกำจัดเชื้อรา

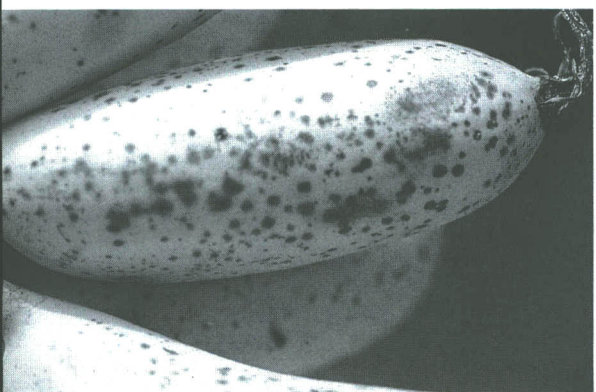
- หลังตัดปลี ควรห่อเครือกล้วยด้วยถุงพลาสติกชนิดโพลีเอทิลีน เพื่อรักษาคุณภาพผิวและป้องกันการทำลายของแมลง และก่อนห่อเครือกล้วยควรพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชด้วย

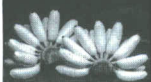
กล้วยแสดงอาการโรคใบลาย

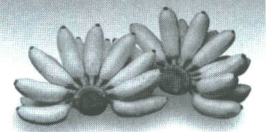

กล้วยที่เป็นโรคผลจุด

กล้วยเป็นโรคจุดกระบนผล

ตารางที่ 1 การใช้สารป้องกันกำจัดโรคกล้วยไข่

โรค	สารป้องกันกำจัดโรคพืช ^{1/}	อัตราการใช้ / น้ำ 20 ลิตร	วิธีการใช้ / ข้อควรระวัง	หยุดการใช้สารก่อนเก็บเกี่ยว (วัน)
โรคใบลาย	คาร์เบนดาซิม (50% ดับบลิวพี)	15 - 20 กรัม	เมื่อพบอาการของโรค พ่น 2 ครั้งห่างกัน 7 - 10 วัน	-
โรคผลจุด/จุดกระบนผล	คาร์เบนดาซิม (50% ดับบลิวพี)	30 - 40 กรัม	พ่น 1 ครั้ง ในช่วงปลีเปิด	-

^{1/} ไนวงเล็บ คือ เพอร์เซนต์สารออกฤทธิ์ และสูตรของสารป้องกันกำจัดโรคพืช

6.2 แมลงศัตรูที่สำคัญ และการป้องกันกำจัด

6.2.1 ดั๋งวงกล้วย

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยทำความเสียหายได้บ้างเล็กน้อย ระยะหนอนทำความเสียหายแก่ต้นกล้วยมากที่สุด ตัวหนอนเจาะกัดกินและไชซอนอยู่ภายในเหง้าของกล้วยได้ระดับผิวดินบริเวณโคนต้น จึงไม่เห็นการทำลาย หนอนสามารถทำลายต้นกล้วยได้ทุกระยะ ตั้งแต่หน่อจนถึงหลังจากตัดเครือแล้ว เป็นแมลงศัตรูที่สำคัญต่อพืชตระกูลกล้วย

ช่วงเวลาระบาด ตลอดฤดูปลูก

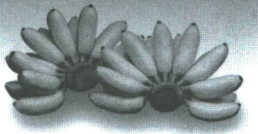
การป้องกันกำจัด

- เลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของแมลงศัตรูชนิดนี้
- ขยายพันธุ์จากหน่อพันธุ์ที่สมบูรณ์ แข็งแรง ปราศจากแมลงศัตรูและโรค
- รักษาความสะอาดของแปลงปลูกอยู่เสมอ หากพบกล้วยที่ตาย ควรเก็บรวบรวมเผาทำลาย
- การปลูกพืชอื่นหมุนเวียนสลับ 1 ปี หลังจากปลูกกล้วยติดต่อกันนานกว่า 3 ปี จะช่วยลดปริมาณแมลงศัตรูชนิดต่างๆ ได้
- การลดปริมาณตัวเต็มวัย โดยตัดท่อนกล้วยผ่าครึ่งขนาดยาว 30 เซนติเมตร กองไว้ในสวนกล้วย ห่างกันกองละ 10 เมตร เพื่อล่อตัวเต็มวัยเข้ามาอาศัย และจับทำลาย

วางต้นกล้วยเป็นกับดักตัวเต็มวัยดั๋งวงกล้วย

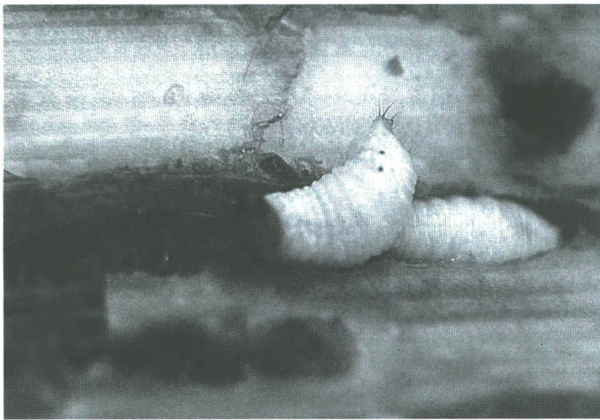
6.2.2 ตัวงเจาะลำต้น

ลักษณะและการทำลาย ตัวเต็มวัยวางไข่ตามบริเวณกาบกล้วย ส่วนของลำต้นที่เหนือพื้นดินขึ้นไปจนถึงประมาณกลางต้น ตัวหนอนกัดกินเซลล์ต้นกล้วยเข้าไปถึงไส้กลางของต้น มองเห็นข้างนอกรอบต้นเป็นรูพรุนทั่วไป ทำให้ต้นกล้วยตาย หากเข้าทำลายในระยะใกล้ออกปลีจนถึงตกเครือ จะทำให้เครือหักพับกลางต้น หรือเหี่ยวเฉาต้นตาย

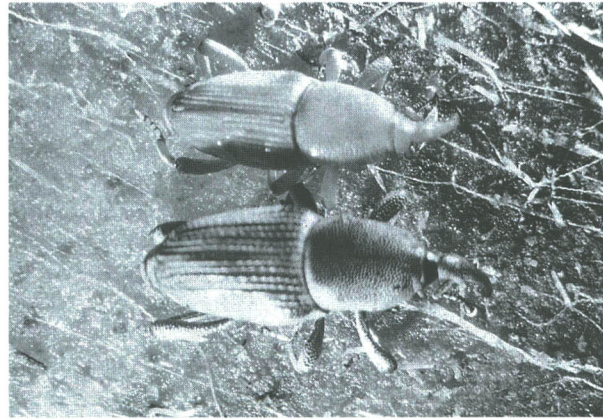
ช่วงเวลาระบาด ระยะกล้วยที่โตแล้วหรือระยะกล้วยออกปลีจนถึงตกเครือ

การป้องกันกำจัด

- เลือกพื้นที่ปลูกกล้วย ที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคและแมลงศัตรู
- ขยายพันธุ์จากหน่อที่สมบูรณ์ แข็งแรง ปราศจากโรคและแมลงศัตรู ไม่ควรวางหน่อกล้วยที่ซุกใหม่บนพื้นดินข้ามคืนเพราะแมลงจะเข้าวางไข่ได้
- รักษาความสะอาดของแปลงปลูกเสมอ เก็บฝักหรือเผาทำลายต้นกล้วยหรือปลีที่เน่า
- การปลูกพืชหมุนเวียนสลับ 1 ปี หลังปลูกกล้วยติดต่อกันนานกว่า 3 ปี จะช่วยลดปริมาณแมลงศัตรูได้
- เมื่อพบการระบาด ใช้สารป้องกันกำจัด ตามคำแนะนำในตารางที่ 2

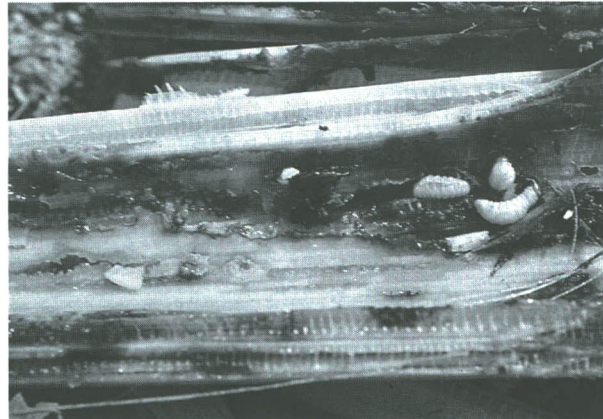
หนอนตัวงเจาะลำต้น

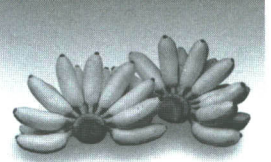
ตัวเต็มวัยตัวงเจาะลำต้น

ลักษณะการทำลาย (ตัดตามขวาง)

ลักษณะการทำลาย (ตัดตามยาว)

6.2.3 หนอนมันไบกกล้วย

ลักษณะและการทำลาย หนอนวัยแรกจะกัดกินอยู่ใต้ใบ โดยเริ่มจากขอบใบก่อน และขยายเป็นแถบกว้างเพื่อใช้มันห่อตัว เมื่อหนอนโตขึ้น การมันใบมีลักษณะเป็นหลอดยาวและใหญ่ขึ้นตามตัว ระยะหนอน 23-25 วัน เข้าดักแด้ภายในหลอดประมาณ 10 วัน และเป็นผีเสื้อ ไบกกล้วยที่ถูกหนอนกัดกินมากทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากใบกล้วยได้

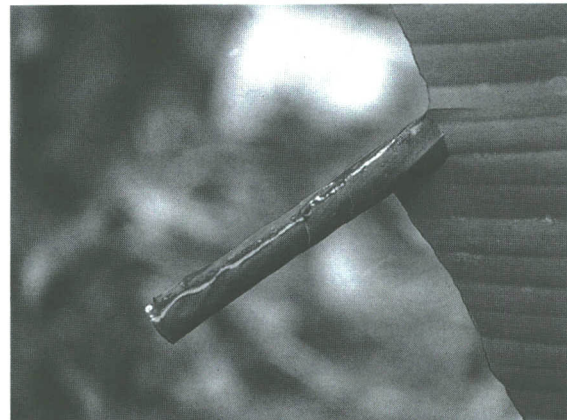
ช่วงเวลาระบาด ตลอดฤดูปลูก
การป้องกันกำจัด

- เก็บทำลายตัวหนอนมัน

ใบที่พบตามไบกกล้วย

หนอนมันไบกกล้วย

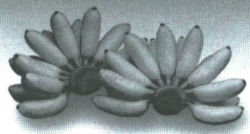
ลักษณะการทำลายของหนอนมันไบกกล้วย

ตารางที่ 2 การใช้สารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูกล้วยไข่

แมลงศัตรูพืช	สารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช ^{1/}	อัตราการใช้ / น้ำ 20 ลิตร	วิธีการใช้ / ข้อควรระวัง	หยุดการใช้สารก่อนเก็บเกี่ยว
ด้วงเจาะลำต้น	คลอร์ไพริฟอส (5% จี)	12 กรัมต่อต้น	โรยรอบโคนต้นทุก 4 เดือน	14
	คลอร์ไพริฟอส (40% อีซี)	40 มิลลิลิตร	ราดรอบโคนต้น ทุก 4 เดือน	
	ฟีโปรนิล (5% เอสซี)	10 มิลลิลิตร	ราดรอบโคนต้น ทุก 4 เดือน	7

^{1/} ในวงเล็บ คือ เปอร์เซ็นต์สารออกฤทธิ์ และสูตรของสารป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช

6.3 วัชพืชที่สำคัญและการป้องกันกำจัด

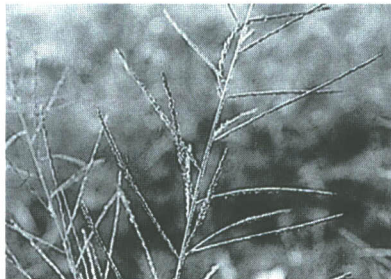
6.3.1 ชนิดวัชพืช

- **วัชพืชฤดูเดียว** เป็นวัชพืชที่ครบวงจรชีวิตภายในฤดูเดียว ส่วนมากขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด
 - **ประเภทใบแคบ** เช่น หญ้าตีนนก หญ้าตีนกา หญ้าดอกขาว หญ้านกสีชมพู และ หญ้ารังนก เป็นต้น
 - **ประเภทใบกว้าง** เช่น สาบแร้งสาบกา ผักโขม ผักเบี้ยใหญ่ ผักแครด และ กระดุม ขน เป็นต้น
- **วัชพืชข้ามปี** เป็นวัชพืชที่ส่วนมากขยายพันธุ์ด้วยต้น ราก เหง้า หัว และไหลได้ดี กว่าขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด ที่พบมาก เช่น แห้วหมู หญ้าเห็บ หญ้าแพรก หญ้าขน หญ้าชันกาด ไมยราบเถา และสาบเสือ เป็นต้น

วัชพืชฤดูเดียว ประเภทใบแคบ

หญ้าตีนกา

หญ้าดอกขาว

หญ้านกสีชมพู

วัชพืชฤดูเดียว ประเภทใบกว้าง

สาบแร้งสาบกา

ผักโขม

ผักเบี้ยใหญ่

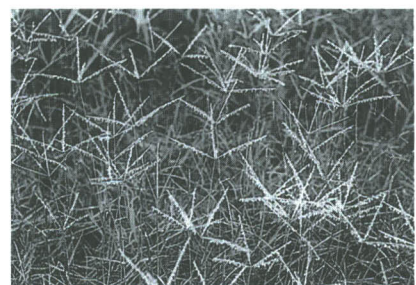
วัชพืชข้ามปี

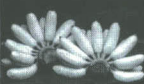
แห้วหมู

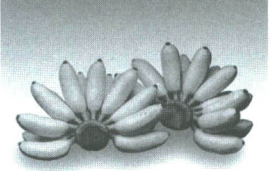

หญ้าชันกาด

หญ้าแพรก

6.3.2 การป้องกันกำจัด

- ใช้แรงงานหรือเครื่องทุ่นแรงกำจัดขณะวัชพืชยังไม่ออกดอก
- ปลูกพืชที่มีระบบรากตื้นและสามารถให้อินทรีย์วัตถุเป็นพืชคลุม หรือเป็นปุ๋ยพืชสดด้วย เช่น พืชตระกูลถั่ว หรือพืชผัก
- คลุมดินด้วยใบกล้วย เพื่อป้องกันการงอกของวัชพืชและให้ความชุ่มชื้นแก่ผิวหน้าดิน

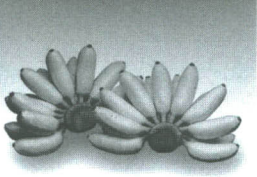
7. คำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องและเหมาะสม

การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่เหมาะสม เกษตรกรต้องรู้จักศัตรูพืช ชนิดและอัตราการใช้ของสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช การเลือกใช้เครื่องพ่นและหัวฉีดที่ถูกต้อง รวมทั้งการพ่นที่ถูกต้อง มีข้อแนะนำควรปฏิบัติดังนี้

7.1 การใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

- ตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องพ่นอย่าให้มีรอยรั่ว เพื่อป้องกันสารพิษเปื้อกเปื้อนเสื้อผ้า และร่างกายของผู้พ่นได้
- ต้องสวมเสื้อผ้าและอุปกรณ์ป้องกันสารพิษ ได้แก่ หน้ากากหรือผ้าปิดจมูก ถุงมือ หมวก และรองเท้าเพื่อป้องกันอันตรายจากสารพิษ
- อ่านฉลากคำแนะนำ เพื่อทราบคุณสมบัติและการใช้ของสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง
- ควรพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชในช่วงเช้าหรือเย็นขณะลมสงบ หลีกเลี่ยงการพ่นในเวลาแดดจัดหรือลมแรง และขณะปฏิบัติงานผู้พ่นต้องอยู่เหนือลมตลอดเวลา
- เตรียมสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชสำหรับใช้ให้หมดในคราวเดียว ไม่ควรเหลือติดค้างในถังพ่น
- ปิดฝาภาชนะบรรจุสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชให้สนิทเมื่อเลิกใช้ เก็บไว้ในที่มิดชิด ห่างจากสถานที่ปรุงอาหาร แหล่งน้ำ และต้องใส่กุญแจโรงเก็บทุกครั้ง
- ภายหลังจากพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชทุกครั้ง ผู้พ่นต้องอาบน้ำ สระผม และเปลี่ยนเสื้อผ้าใหม่ทันที เสื้อผ้าที่ใส่ขณะพ่นสารต้องซักให้สะอาดทุกครั้ง
- ไม่เก็บเกี่ยวผลผลิตก่อนสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่ใช้จะสลายตัวถึงระดับปลอดภัย โดยดูจากตารางคำแนะนำการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช หรือฉลากที่ภาชนะบรรจุ
- เมื่อใช้สารกำจัดศัตรูพืชหมดแล้ว ให้ล้างขวดบรรจุสารด้วยน้ำ 2 - 3 ครั้ง เทน้ำลงในถังพ่นสาร ปรับปริมาตรน้ำตามความต้องการก่อนนำไปใช้พ่นป้องกันกำจัดศัตรูพืช สำหรับภาชนะบรรจุสารเคมีที่ล้างแล้ว คือ ขวด กล่องกระดาษ และถุงพลาสติก ให้ทำลายโดยการฝังดินห่างจากแหล่งน้ำ และให้มีความลึกมากพอที่สัตว์ไม่สามารถคุ้ยขึ้นมาได้ ห้ามเผา และห้ามนำมาใช้ใหม่อีก

7.2 การใช้เครื่องพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

7.2.1 เครื่องพ่นสาร ได้แก่

- เครื่องพ่นสารแบบสับโยกสะพายหลัง
- เครื่องยนต์พ่นสารชนิดใช้แรงดันของเหลว

7.2.2 วิธีการใช้

- เครื่องพ่นสารแบบสับโยกสะพายหลัง ใช้อัตราการพ่น 60 - 80 ลิตรต่อไร่ การพ่นสารเพื่อกำจัดแมลงและโรคพืช เลือกใช้หัวฉีดแบบกรวยขนาดเล็ก (เส้นผ่าศูนย์กลาง 0.6 - 1.0 มิลลิเมตร)
- เครื่องยนต์พ่นสารชนิดใช้แรงดันของเหลว ใช้อัตราการพ่น 80 - 120 ลิตรต่อไร่ ใช้หัวฉีดแบบกรวยขนาดกลาง (เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.0 - 2.0 มิลลิเมตร) ปรับความดันในระบบการพ่นไว้ที่ 10 บาร์ หรือ 150 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว ถ้าเป็นหัวฉีดแบบกรวยชนิดปรับได้ ควรปรับให้ได้ละอองกระจายกว้างที่สุดซึ่งจะได้ละอองขนาดเล็กสม่ำเสมอ เหมาะสำหรับการพ่นสารป้องกันกำจัดแมลงและโรคพืช
- การพ่นใช้ความเร็วในการเดิน ประมาณ 1 - 2 ก้าวต่อวินาที พ่นให้คลุมทั้งต้น ไม่ควรพ่นจ้านเกินไปเพราะจะทำให้หน้ายาโชก ไหลลงดิน ควรพลิก-หงาย หรือยกหัวฉีดขึ้น-ลง เพื่อให้ละอองแทรกเข้าทรงพุ่มได้ดีโดยเฉพาะด้านใต้ใบ
- เริ่มทำการพ่นจากใต้ลม และขยายแนวการพ่นขึ้นเหนือลม ขณะเดียวกันให้หันหัวฉีดไปทางใต้ลมตลอดเวลาเพื่อหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช

8. การเก็บเกี่ยว

8.1 อายุเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม

- เก็บเกี่ยวหลังตัดปลีประมาณ 45 วัน การไว้เครือนานขึ้นอาจจะพบปัญหาผลแตก ผลสุกรสชาติไม่ดี และสีผิวผลกระด้างเมื่อบ่มสุก
- กล้วยไซ้ที่ตกเครือช่วงฤดูหนาวผลจะแก่ช้า อายุเก็บเกี่ยวประมาณ 50 - 55 วัน หลังจกตัดปลี
- สำหรับการส่งออก เลือกตัดเครือกล้วยที่มีคุณภาพดีและควรตัดก่อนการเก็บเกี่ยวปกติ 3 - 5 วัน

8.2 วิธีการเก็บเกี่ยว

- ใช้มีดคมตัดเครือกล้วย
- เรียงเครือกล้วยบนพื้นดินที่ปูด้วยแผ่นพลาสติกสะอาดหรือใบกล้วยที่ไม่เป็นโรค และใช้แผ่นโฟมหรือฟองน้ำคั่นระหว่างเครือ เพื่อป้องกันเครือกล้วยเสียดสีกัน จนทำให้ผลกล้วยมีตำหนิ
- ห้ามเครือกล้วยจากแปลงปลูกไปโรงคัดบรรจุ หากขนย้ายกล้วยโดยวิธีอื่นควรห่อเครือกล้วยด้วยแผ่นโฟมหรือฟองน้ำก่อน เพื่อป้องกันเครือกล้วยเสียหาย

9. การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- ทำความสะอาดเครือกล้วยด้วยน้ำสะอาด และคัดเลือกหวีที่ไม่ได้คุณภาพออก
- ตัดหวี โดยไม่ทำให้ช้ำหวีช้ำ
- ปลิดชากดอกแห้งที่ปลายผลออก
- แช่หวีกล้วยในสารป้องกันกำจัดเชื้อรา ได้แก่ ไฮอะเบนดาโซล ความเข้มข้นของสารออกฤทธิ์

ประมาณ 0.05 - 0.10 เปอร์เซ็นต์

- ผึ่งหวีกล้วยให้แห้ง
- บรรจุกล้วยในกล่องกระดาษลูกฟูกที่บุด้วยถุงพลาสติกชนิดโพลีเอทิลีน โดยให้มีแผ่นโฟมหรือฟองน้ำบางๆ คั่นระหว่างหวี เพื่อป้องกันการเสียดสีกันระหว่างหวี ซึ่งจะทำให้ผลกล้วยมีตำหนิ การเรียงกล้วยในกล่องอาจเรียง 1 หรือ 2 ชั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาด

● สำหรับการขนส่งกล้วยทางเรือ ควรลดอุณหภูมิกล้วยโดยนำกล่องบรรจุกล้วยที่ยังไม่ปิดปากถุงพลาสติกไว้ในห้องเย็นอุณหภูมิ 15 องศาเซลเซียส จนกระทั่งอุณหภูมิของกล้วยเท่ากับอุณหภูมิที่จะขนส่ง แล้วจึงใส่สารชะลอการสุก ก่อนปิดปากถุงและขนส่งที่อุณหภูมิ 14 - 15 องศาเซลเซียส

10. การบันทึกข้อมูล

เกษตรกรควรบันทึกการปฏิบัติงานในขั้นตอนการผลิตต่างๆ ให้มีการตรวจสอบได้ หากมีข้อผิดพลาดบกพร่องเกิดขึ้น สามารถจัดการแก้ไขหรือปรับปรุงได้ทันที่ที่ได้แก่

- สภาพแวดล้อม เช่น อุณหภูมิ ความชื้น และปริมาณน้ำฝน
- พันธุ์ วันปลูก
- วันใส่ปุ๋ย ชนิดและอัตราการใช้
- วันที่ศัตรูพืชระบาด การพ่นสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ชนิดและอัตราการใช้
- วันเก็บเกี่ยว ปริมาณผลผลิตและคุณภาพ
- ค่าใช้จ่าย ราคาผลผลิต และรายได้
- ปัญหา อุปสรรคอื่นๆ ในช่วงฤดูปลูก การเก็บเกี่ยวและการขนส่ง

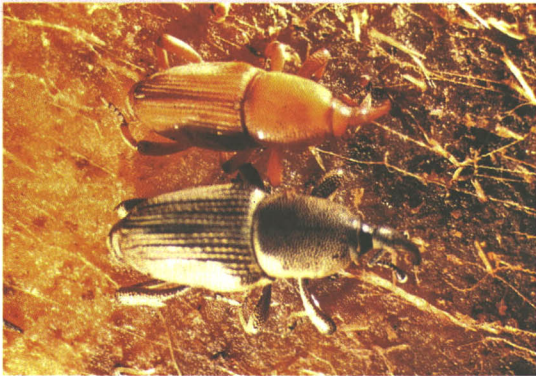

แมลงศัตรูของกล้วยไข่

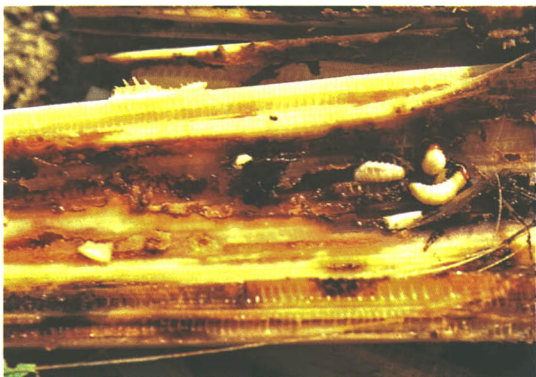
หนอนด้วงเจาะลำต้น

ตัวเต็มวัยด้วงเจาะลำต้น

ลักษณะการทำลาย (ตัดตามขวาง)

ลักษณะการทำลาย (ตัดตามยาว)

หนอนม้วนใบกล้วย

ลักษณะการทำลายของหนอนม้วนใบกล้วย

วางต้นกล้วยเป็นกับดักตัวเต็มวัยด้วงวงกล้วย

โรคที่สำคัญของกล้วยไข่

กล้วยแสดงอาการโรคใบลาย

กล้วยที่เป็นโรคผลจุด

กล้วยเป็นโรคจุดกระบนผล

วัชพืชที่สำคัญของกล้วยไข่

หญ้าตีนกา

หญ้าดอกขาว

หญ้านกสีชมพู

สาบแรังสาบกา

ผักโขม

ผักเบี้ยใหญ่

แห้วหมู

หญ้าชันกาด

หญ้าแพรก

คำสั่งกรมวิชาการเกษตร ที่ 3706/2543

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตพืช

อนุสนธิ คำสั่งกรมวิชาการเกษตรที่ 1876/2541 ลงวันที่ 5 สิงหาคม 2541 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างการผลิตสินค้าเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมไว้แล้วนั้น เนื่องจากคณะกรรมการบางท่านได้เกษียณอายุราชการ และบางท่านมีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ใหม่ ดังนั้นเพื่อความเหมาะสมและดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการกำหนดและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรส่งออกของประเทศไทยควบคู่กับการปรับปรุงคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานสากล เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ ภายใต้กรอบข้อตกลงขององค์การการค้าโลก หรือ WTO ที่ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติเกี่ยวกับสินค้าเกษตรตามมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช โดยให้ความสำคัญด้านคุณภาพสินค้าเพื่อคุ้มครองสุขอนามัยของประชากร และลดปัญหาด้านคุณภาพสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทยไม่ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ จึงขอยกเลิกคำสั่งกรมวิชาการเกษตรที่ 1876/2541 ลงวันที่ 5 สิงหาคม 2541 และแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการขึ้นใหม่ เป็นคณะกรรมการจัดทำร่างเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตพืช ประกอบด้วย

1. นายสาทร	สิริสิงห์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านศัตรูพืช	ประธานกรรมการ
2. นางอรนุช	กองกาญจนะ	ผู้อำนวยการกองกัญและสัตววิทยา	รองประธานกรรมการ
3. นายสุวัฒน์	จันทร์ปรณิก	ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี สถาบันวิจัยพืชสวน	กรรมการ
4. นางสาวปรานี	อัมพพิทักษ์	ผู้อำนวยการสำนักประสานงาน โครงการนำร่องการผลิตพืชผัก และผลไม้อนามัย	กรรมการ
5. นางสาวอรุณี	วงษ์กอบรัชฎ์	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
6. นางมาลี	ชวณะพงศ์	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
7. นายอุทัย	เกตุญาติ	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
8. นายไพศาล	รัตนเสถียร	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
9. นายปิยรัตน์	เขียนมีสุข	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
10. นายเกรียงไกร	จำเริญมา	นักกีฏวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
11. นางจันทร์ทิพย์	ธำรงค์สกุล	นักวิทยาศาสตร์ 8 ว. กองวัดภูมิพิษการเกษตร	กรรมการ
12. นายสุชาติ	วิจิตรานนท์	นักวิชาการโรคพืช 8 ว. กองโรคพืชและจุลชีววิทยา	กรรมการ
13. นางเกลียวพันธ์	สุวรรณรักษ์	นักวิชาการเกษตร 8 ว. กองพฤกษศาสตร์และวัชพืช	กรรมการ
14. นางชณิกา	เอี่ยมสุภานิต	หัวหน้าฝ่ายติดตามและประเมินผล สถาบันวิจัยพืชไร่	กรรมการ
15. นายสงกรานต์	จิตรากร	นักวิชาการเกษตร 8 ว. สถาบันวิจัยข้าว	กรรมการ
16. นางสาวพรรณนีย์	วิชชาชู	หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ สำนักงานเลขานุการกรม	กรรมการ
17. นางศิริพร	สินธุเสก	นักวิชาการเกษตร 7 ว. กองแผนงานและวิชาการ	กรรมการ และเลขานุการ
18. นางปิยนุช	นาคะ	นักวิชาการเกษตร 7 ว. สถาบันวิจัยพืชสวน	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่

1. หาข้อมูลการผลิตพืช
2. จัดทำร่างการผลิตที่มีคุณภาพและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Good Agricultural Practice : GAP) ของพืช
3. เผยแพร่ข้อมูลและวิธีการผลิตของพืชแก่เกษตรกรผู้ผลิตและผู้ประกอบการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2543

(นายอนันต์ ดาโลดม)
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

คำสั่งกรมวิชาการเกษตร

ที่ 3237/2544

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตพืช

อนุสนธิ คำสั่งกรมวิชาการเกษตรที่ 3706/2543 ลงวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2543 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตพืช นั้น เนื่องจากคณะกรรมการบางท่านได้เกษียณอายุราชการ และมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งและหน้าที่ใหม่ ดังนั้น เพื่อความเหมาะสมและให้มีการดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ในการกำหนดและรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรส่งออกของประเทศไทยควบคู่กับการปรับปรุงคุณภาพสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานสากลให้เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ ภายใต้กรอบข้อตกลงขององค์การการค้าโลก หรือ WTO ที่ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติเกี่ยวกับสินค้าเกษตรตามมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช โดยให้ความสำคัญด้านคุณภาพสินค้าเพื่อคุ้มครองสุขอนามัยของประชากรและด้านคุณภาพสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทย ให้ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ จึงให้ยกเลิกคำสั่งกรมวิชาการเกษตรที่ 3706/2543 ลงวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2543 และแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตพืชขึ้นใหม่ ประกอบด้วย

1. นายสาทร	สิริสิงห์	ที่ปรึกษากรมวิชาการเกษตร	ที่ปรึกษา
2. นางอรนุช	กองกาญจนะ	ผู้อำนวยการกองกัญและสัตววิทยา	ประธานกรรมการ
3. นายสุวัฒน์	จันทร์ปรณิก	ผู้อำนวยการกองปฐพีวิทยา	รองประธานกรรมการ
4. นางสุนันทา	ชมภูนิช	นักวิทยาศาสตร์ 8 ว. กองเกษตรเคมี	กรรมการ
5. นางสาวอรุณี	วงษ์กอบรัชฎ์	นักกัญวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
6. นางมาลี	ชวนะพงศ์	นักกัญวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
7. นางอัมพร	วิโนทัย	นักกัญวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
8. นายไพศาล	รัตนเสถียร	นักกัญวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
9. นางปิยรัตน์	เขียนมีสุข	นักกัญวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
10. นายเกรียงไกร	จำเริญมา	นักกัญวิทยา 8 ว. กองกัญและสัตววิทยา	กรรมการ
11. นางจันทร์ทิพย์	อำรงค์สิกุล	นักวิทยาศาสตร์ 8 ว. กองวัตถุมีพิษการเกษตร	กรรมการ
12. นางพัฒนา	สนธิรัตน์	นักวิชาการโรคพืช 8 ว. กองโรคพืชและจุลชีววิทยา	กรรมการ
13. นางเกลียวพันธ์	สุวรรณรักษ์	นักวิชาการเกษตร 8 ว. กองพฤกษศาสตร์และวัชพืช	กรรมการ
14. นายสุวัฒน์	รัตนะรัต	นักวิชาการเกษตร 8 ว. กองปฐพีวิทยา	กรรมการ
15. นายทวี	คุปต์กาญจนากุล	นักวิชาการเกษตร 8 ว. สถาบันวิจัยข้าว	กรรมการ
16. นางชนิดา	เอี่ยมสุภามิต	นักวิชาการเกษตร 7 ว. สถาบันวิจัยพืชไร่	กรรมการ
17. นางสาวพรรณนิษฐ์	วิชชาชู	หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ สำนักงานเลขานุการกรม	กรรมการ
18. นางศิริพร	สินธุเสก	นักวิชาการเกษตร 7 ว. กองแผนงานและวิชาการ	กรรมการ และเลขานุการ
19. นางปิยนุช	นาคะ	นักวิชาการเกษตร 7 ว. สถาบันวิจัยพืชสวน	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
20. นางจันทร์รา	บดีศร	นักวิชาการสถิติ 6 ว. กองแผนงานและวิชาการ	กรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่และรับผิดชอบ ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานจัดหาข้อมูลการผลิตของพืช
2. จัดทำร่างการผลิตที่มีคุณภาพและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Good Agricultural Practice : GAP) ของพืช
3. เผยแพร่ข้อมูลและวิธีการผลิตพืชแก่เกษตรกรผู้ผลิตและผู้ประกอบการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544

(นายสมศักดิ์ สิงห์ทะ)

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

รายชื่อผู้ให้ข้อมูล

1. นายประเสริฐ	อนุพันธ์	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพืชสวน	สถาบันวิจัยพืชสวน
2. นายประวัติ	ต้นบุญเอก	นักวิชาการโรคพืช 8 ว.	กองโรคพืชและจุลชีววิทยา
3. นายณัฐกฤต	พิทักษ์	นักกีฏวิทยา 8 ว.	กองกีฏและสัตววิทยา
4. นายจรัญ	ดิษฐไชยวงศ์	นักวิชาการเกษตร 7 ว.	สถาบันวิจัยพืชสวน
5. นางสาวเบญจมาศ	รัตนชินกร	นักวิชาการเกษตร 7 ว.	สถาบันวิจัยพืชสวน
6. นายณรงค์	แดงเปี่ยม	นักวิชาการเกษตร 6 ว.	สถาบันวิจัยพืชสวน
7. นางเพ็ญจันทร์	สุทธานุกุล	นักวิชาการเกษตร 5	สถาบันวิจัยพืชสวน

สถานที่ติดต่อ

1. สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2579-0508 โทรสาร 0-2561-4667
E-mail : hort@doa.go.th
2. ศูนย์วิจัยพืชสวนพิจิตร ตำบลโรงช้าง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร 66000
โทรศัพท์ 0-5661-2352 โทรสาร 0-5661-2351
E-mail : phorc@cs.com
3. กองโรคพืชและจุลชีววิทยา กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2579-9582 โทรสาร 0-2940-6371
E-mail : pip@doa.go.th
4. กองกีฏและสัตววิทยา กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2579-5583, 0-2579-3704 โทรสาร 0-2940-5396
E-mail : entozoo@doa.go.th
5. กองปฐพีวิทยา กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2579-7511 โทรสาร 0-2940-5942
E-mail : soil-sci@hotmail.com
6. กองพฤกษศาสตร์และวัชพืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 0-2579-4230, 0-2579-5247 โทรสาร 0-2579-4230
E-mail : ws@doa.go.th

เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับกล้วยไข่

Good Agricultural Practice (GAP) for Golden Banana

ออกแบบปก/จัดรูปเล่ม :	ทิพย์ เลชะกุล
ภาพปกหน้า :	สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร-กรมส่งเสริมการเกษตร
ภาพประกอบ :	สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร
พิมพ์ :	ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2545
จำนวนพิมพ์ :	10.000 เล่ม
พิมพ์ที่ :	ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

